

Glossariy

3.10 Hujayra sikli

1. **Hujayra sikli (Cell cycle)** – hujayraning bir bo‘linishdan keyingi bo‘linishgacha bo‘lgan hayotiy davri
2. **Interfaz (Interphase)** – hujayra bo‘linishidan oldingi tayyorlanish bosqichi (G_1 , S, G_2 bosqichlari)
3. **G_1 fazasi (G_1 phase)** – hujayra o‘sishi va normal faoliyatini amalga oshiradigan bosqich
4. **S fazasi (S phase)** – dnkning nusxalanishi (replikatsiyasi) sodir bo‘ladigan bosqich
5. **G_2 fazasi (G_2 phase)** – bo‘linish uchun tayyorgarlik bosqichi; organellalar va proteinlar sintez qilinadi
6. **Mitotik faza (M phase)** – hujayraning bo‘linishi; mitoz yoki meiosis orqali amalga oshadi
7. **Mitoz (Mitosis)** – yadro bo‘linishi jarayoni, ikki bir xil qiz hujayra hosil qiladi
8. **Profaza (Prophase)** – xromosomalar kondensatsiyalanadi va yadro qobig‘i yo‘qoladi
9. **Metafaza (Metaphase)** – xromosomalar hujayra markazida, metafaz platasi bo‘ylab joylashadi
10. **Anafaza (Anaphase)** – xromatidalar ajralib, hujayra qarama-qarshi uchlariga harakat qiladi
11. **Telofaza (Telophase)** – yadro qobig‘i tiklanadi va xromosomalar dekonensatsiyalanadi
12. **Sitokinez (Cytokinesis)** – sitoplazmaning bo‘linishi, natijada ikkita qiz hujayra hosil bo‘ladi

13. **Checkpoint (Nazorat nuqtasi)** – hujayra siklida xatoliklarni tekshiradigan va to‘xtatadigan mexanizm
14. **G fazasi (G phase)** – hujayra faoliyatini to‘xtatib, bo‘linmaydigan holat
15. **Xromosoma (Chromosome)** – dnk va oqsillardan tashkil topgan irsiy ma’lumot tashuvchi struktura
16. **Xromatida (Chromatid)** – bo‘linish jarayonida hosil bo‘lgan ikkita identik xromosoma yarimasi
17. **Spindel tolalari (Spindle fibers)** – xromosomalarni bo‘linish vaqtida tortib turadigan protein tolalari
18. **Centromera (Centromere)** – xromatidalarni birlashtiradigan markaziy qism
19. **Cyclinlar (Cyclins)** – hujayra siklini tartibga soluvchi proteinlar
20. **Onkogen (Oncogene)** – hujayra bo‘linishini tartibsizlashtiradigan gen, saraton bilan bog‘liq bo‘lishi mumkin